

Standardy Ochrony Małoletnich w Poradni Psychoterapeutycznej Besure prowadzącej Psychoterapię Online

Podstawy prawne

Ochrona małoletnich w poradni psychoterapeutycznych, w tym świadczących usługi online, opiera się na obowiązujących przepisach prawnych, w tym:

- **Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta** (Dz.U. z 2024 r. poz. 581),
- **Ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym** (Dz.U. z 2019 r. poz. 1026),
- **Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych** (Dz.U. z 2019 r. poz. 1781),
- **Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich** (Dz.U. z 2024 r. poz. 560),
- **Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy** (Dz.U. z 2023 r. poz. 2809),
- **Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.**
- **Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej** (Dz. U. z 2024 r. poz. 424)

Wyjaśnienia terminów

1. **Poradnia** – poradnia oferująca usługi psychoterapeutyczne online w tym wsparcie i konsultacje psychologiczne, interwencje psychologiczną oraz psychoterapię.
2. **Dziecko/Małoletni** – osoba do 18. roku życia, podlegająca ochronie prawnej.
3. **Opiekun Dziecka** – osoba odpowiedzialna za dziecko, uprawniona do wyrażania zgody na usługi psychoterapeutyczne.
4. **Zgoda opiekuna** – zgoda jednego z rodziców lub opiekuna prawnego na świadczenie usług psychoterapeutycznych.
5. **Zagrożenie Małoletniego** – sytuacja, w której dziecko jest narażone na szkodliwe działanie lub zaniedbanie.
6. **Krzywdzenie Małoletniego** – wszelkie działania lub zaniedbania, które mogą zaszkodzić dziecku, w tym zaniedbanie, przemoc fizyczna, emocjonalna, seksualna, czy ekonomiczna.
7. **Zaniedbanie** – chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki, troski

i ochrony zdrowia Małoletniego i/lub nie respektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia zdrowia Małoletniego i/lub trudności w rozwoju.

Każda z form Krzywdzenia może mieć istotny wpływ na rozwój i dobrostan Małoletniego i wymaga odpowiednich działań.

8. **Przemoc emocjonalna** – powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać. Jej celem jest naruszenie godności osobistej. Polega m.in. na wywieraniu presji na dziecko w celu sprawowaniu nad nim kontroli, podporządkowania go swojej woli lub jego poniżenia. Zazwyczaj występuje z innymi formami przemocy, np.: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów i planów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna poprzez kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, uniemożliwianie schronienia, degradacja werbalna czyli wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb i wulgaryzmów, straszenie zastosowaniem siły;
9. **Przemoc domowa** – jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
 - narażające Małoletniego na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
 - naruszające godność Małoletniego, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
 - powodujące szkody na zdrowiu psychicznym lub fizycznym Małoletniego, wywołujące u Małoletniego cierpienie lub krzywdę;
 - ograniczające lub pozbawiające Małoletniego dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
 - istotnie naruszające prywatność Małoletniego lub wzbudzające u niego poczucie zagrożenia, poniżenia, udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

Postanowienia ogólne

Zgodnie z ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy podmioty, które mają kontakt z dziećmi, w tym te zajmujące się psychoterapią i wsparciem małoletnich, są zobowiązane do przestrzegania standardów ochrony małoletnich.

Naszym celem jest zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa poprzez wprowadzenie odpowiednich procedur w sytuacjach zagrożenia ich dobra oraz ochrona przed różnymi formami niebezpieczeństw. W razie zaobserwowania lub otrzymania informacji o krzywdzeniu małoletniego, psychoterapeuci oraz kierownictwo poradni podejmują działania zgodne z ustalonymi standardami, aby przeciwdziałać takim zagrożeniom.

Zachowania niedozwolone wobec małoletniego

1. **Zaniedbanie** – brak odpowiedniej opieki i wsparcia emocjonalnego.
2. **Przemoc fizyczna** – jakiegokolwiek działania powodujące obrażenia ciała.np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie za włosy, bicie ręką lub pięścią, kopanie, duszenie, ograniczanie ruchów (krępowanie);
3. **Przemoc psychiczna**– np. manipulowanie dzieckiem, izolacja emocjonalna, groźenie przemocą, wyśmiewanie i ośmieszanie, używanie obraźliwych epitetów, izolowanie Małoletniego od Opiekunów lub grupy, manipulowanie uczuciami Małoletniego, nieuzasadnione krzyczenie;
4. **Przemoc seksualna** – wszelkie działania, które mają na celu wykorzystanie dziecka w kontekście seksualnym.np.: podglądanie, obmacywanie i dotykanie, prezentowanie nieobyczajnych materiałów, komentowanie wyglądu i cech anatomicznych w sposób seksualny, propozycje seksualne lub sugestie, nawiązywanie relacji intymnych;
5. **Przemoc ekonomiczna** – kontrolowanie dostępu do zasobów finansowych, co prowadzi do ograniczenia rozwoju dziecka.
6. **Przemoc zaniedbanie** – zaniedbanie fizyczne, społeczne lub emocjonalne dziecka.
7. **Cyberprzemoc** – narażanie Małoletniego na przemoc, nękanie lub manipulację w sieci Internet, np.: nieodpowiednie treści, uwodzenie, kradzież tożsamości, nadużycia danych osobowych.
8. **Przemoc domowa** – jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej.

Zasady i procedura podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia zagrożenia małoletniego

1. **Identyfikacja zagrożeń:** Psychoterapeuci współpracujące z dzieckiem mają obowiązek rozpoznawania i zgłaszania wszelkich sygnałów mogących wskazywać na zagrożenie.
2. **Interwencje:** W sytuacjach podejrzenia przemocy lub zaniedbania, poradnia podejmuje niezwłocznie interwencję, w tym konsultację z odpowiednimi służbami społecznymi, prokuraturą, policją, czy sądem.
3. **Wsparcie dla dziecka:** Po ujawnieniu zagrożenia poradnia organizuje odpowiednie wsparcie psychoterapeutyczne, w tym możliwą współpracę z innymi profesjonalistami.

Procedura złożenia zawiadomienia o podejrzeniu przestępstwa na szkodę małoletniego

W przypadku podejrzenia, że dziecko stało się ofiarą przestępstwa (np. przemocy fizycznej, psychicznej, przemocy domowej, ekonomicznej, seksualnej), psychoterapeuci oraz poradnia mają obowiązek niezwłocznego powiadomienia odpowiednich służb i organów ścigania. Wszczęcie niniejszej Procedury polega na wypełnieniu wniosku zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa, którego wzór stanowi Załącznik nr 1 do Standardów (dalej: „Zawiadomienie”) oraz złożenia Zawiadomienia do właściwej ze względu na siedzibę poradni jednostki policji lub prokuratury.

Procedura zgłoszenia sprawy do sądu opiekuńczego – analiza sytuacji rodziny.

Zgłoszenie sprawy do sądu opiekuńczego rozpoczyna się, gdy zachowanie mogące wskazywać na krzywdzenie małoletniego, takie jak zaniedbanie, samookaleczenia lub próby samobójcze dziecka, zostanie zaobserwowane.

Uchylenie tajemnicy zawodowej w przypadku rozpoczęcia tej procedury jest regulowane odpowiednimi przepisami prawa, m.in. ustawą o zawodzie psychologa, która przewiduje możliwość ujawnienia informacji, gdy sytuacja tego wymaga.

Obowiązek wszczęcia procedury zgłoszenia sprawy do sądu opiekuńczego spoczywa na:

- psychoterapeucie, który po konsultacji z bezpośrednim przełożonym zgłasza przypadek zaniedbania małoletniego lub uzyskuje informację na temat takiego faktu;

- bezpośrednim przełożonym, który samodzielnie dowiaduje się o sytuacji krzywdzenia dziecka lub podejrzeniu zaniedbania;

Rozpoczęcie procedury polega na wypełnieniu formularza „Wniosek o wgląd w sytuację małoletniego/rodziny”, który stanowi Załącznik nr 2 do Standardów, a następnie złożeniu go do odpowiedniego sądu, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania małoletniego.

Postanowienia wspólne dla procedur

1. **Poufność:** Wszystkie informacje dotyczące dziecka i rodziny są traktowane jako poufne i mogą być ujawniane jedynie w przypadku bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia dziecka lub na żądanie organów ścigania, sądów, czy innych służb.
2. **Zgoda na psychoterapię, interwencje oraz wsparcie psychologiczne online:** Psychoterapeuci zapewniają, że opiekunowie dzieci są świadomi ryzyk związanych z terapią online/pomocą psychologiczną online i wyrażają na nią zgodę.

Zasady ustalania wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. **Dostosowanie pomocy:** Terapia/ pomoc psychologiczna dla małoletnich, u których zidentyfikowano krzywdzenie, dostosowywana jest do indywidualnych potrzeb dziecka. Uwzględnia się wsparcie specjalistów z różnych dziedzin, w tym psychologów, pedagogów i terapeutów.
2. **Kontynuacja wsparcia:** Dziecko po zakończeniu procesu terapeutycznego, pomocy psychologicznej lub interwencji będzie kontynuować wsparcie w poradni lub zewnętrznych organizacjach wspierających dzieci i rodziny.

Zasady i sposób udostępniania rodzicom oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

Standardy Ochrony Małoletnich będą udostępniane:

1. Na stronie internetowej poradni psychoterapeutycznej Besure.
2. W formie załącznika do dokumentów podpisywanych przez rodziców lub opiekunów.

Postanowienia końcowe

1. **Zgodność z przepisami prawa:** Wszystkie działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.
2. **Odpowiedzialność psychoterapeutów:** Psychoterapeuci poradni psychoterapeutycznej Besure ponoszą odpowiedzialność za przestrzeganie powyższych standardów oraz za zapewnienie bezpieczeństwa i dobrostanu małoletnich pacjentów.

Załącznik nr.1

Warszawa, dnia

Prokuratura Rejonowa w

Zawiadamiający:
Psycholog, psychoterapeuta:

Poradnia psychoterputyczna online:

Kamila Korzeniowska

Besure (nazwa marketingowa)

ul. Barczewskiego 7

82-400 Sztum

NIP: 5792267602

ZAWIADOMIENIE O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA

Niniejszym składam zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa _____ (typ przestępstwa) na szkodę małoletniego (imię i nazwisko, data urodzenia) przez _____ (imię i nazwisko domniemanego sprawcy).

Uzasadnienie

W dniu _____, w trakcie wykonywania przeze mnie czynności zawodowych, tj. _____ u małoletniego _____ (imię i nazwisko) w _____ (nazwa podmiotu leczniczego) uzyskałem/am informacje o/zaobserwowałem/am

_____ (opis podejrzenia popełnienia przestępstwa: kiedy i gdzie miało miejsce zdarzenie, kto mógł je widzieć lub wiedzieć o nim, kto mógł je popełnić. Należy wypełnić zgodnie z tym, co się wydarzyło).

Mając na uwadze powyższe informacje, a także dobro i bezpieczeństwo małoletniego,

wnoszę o wszczęcie postępowania w tej sprawie.

W przypadku konieczności przesłuchania w charakterze świadka psychoterapeutyz ww. poradni psychoterapeutycznej, wnoszę o uprzednie zwolnienie z tajemnicy lekarskiej.

Załącznik nr 2

Warszawa, dnia

Sąd Rejonowy

Wnioskodawca:

Psycholog, psychoterapeuta:

.....

Poradnia psychoterapeutyczna online:

Kamila Korzeniowska

Besure (nazwa marketingowa)

Barczewskiego 7

82-400 Sztum

WNIOSEK O WGLĄD W SYTUACJĘ DZIECKA

Niniejszym wnoszę o wgląd w sytuację małoletniego

_____ (imię i nazwisko, data urodzenia)

oraz wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie

W dniu _____, w trakcie wykonywania przeze mnie czynności zawodowych,

tj, _____ u _____ małoletniego

_____ (imię i nazwisko) w

_____ (nazwa poradni) uzyskałem/am informacje

o/zaobserwowałem/am

(opis sytuacji zagrożenia dobra małoletniego).

Mając na uwadze powyższe informacje można przypuszczać, że dobro małoletniego jest zagrożone.

Dlatego wniosek o wgląd w sytuację rodzinną małoletniego i ewentualnie wsparcie rodziny jest uzasadnione.

.....
(własnoręczny podpis wnioskodawcy- psychologa, psychoterapeuty)